

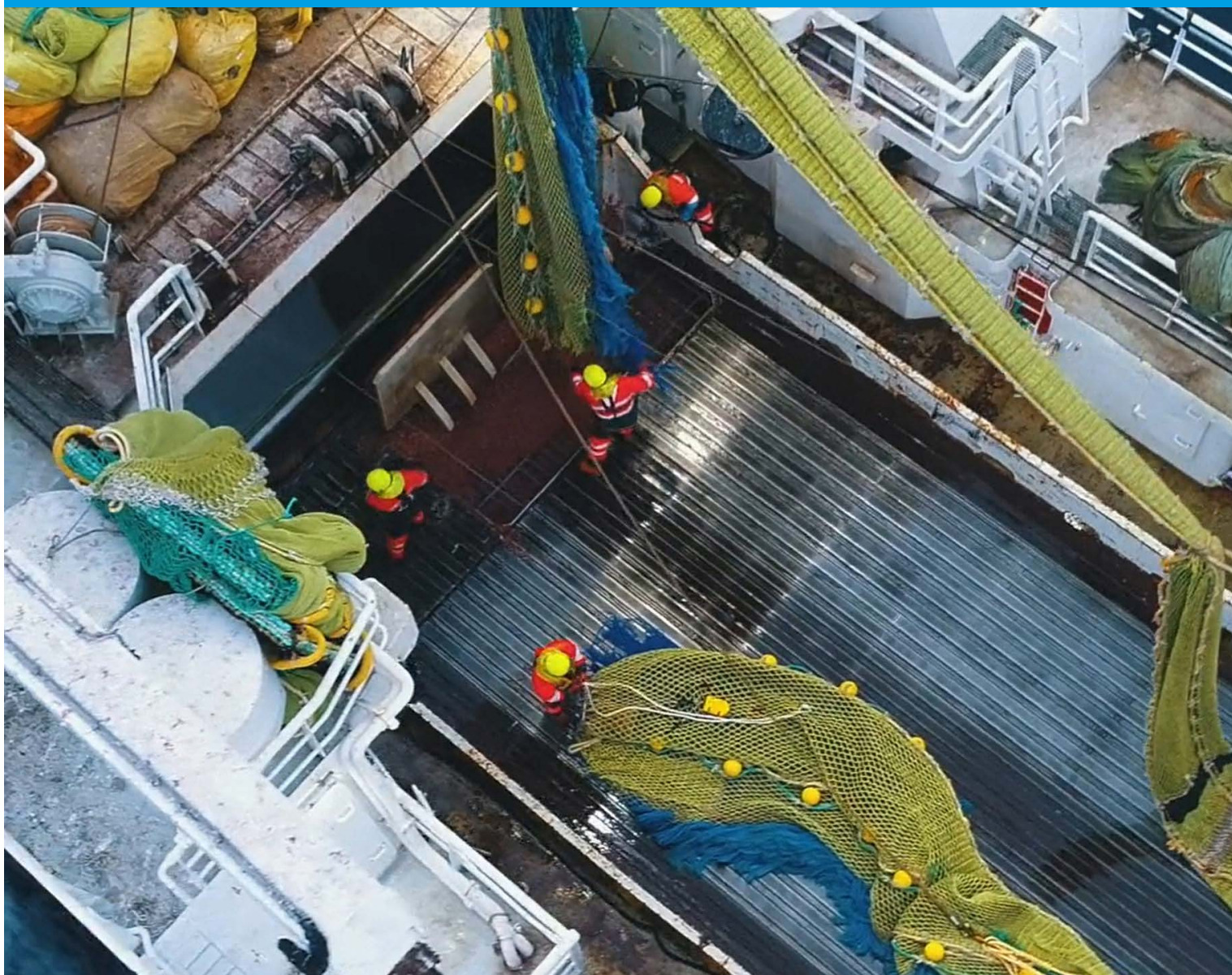
2021 -2025

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

KALAALLIT NUNAATA KITAANNI

avataasiorluni qaleralinniarnermi aqutsinissamut pilersaarut

AALISARNERMUT, PINIARNERMUT
NUNALERINERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

IMARISAI

1. Tunuliaqutaasut _____	1
1.1 Siunertaa, periusissiaq atuuffissaalu	2
1.2 Atuuffiup sivilissusaa aamma kukkunersiuisarnermut aalajangersakkat	2
1.3 Inatsiseqartitsineq aamma Aqutsinissamut akisussaaneq	2
2. Aalisarnermut avatangiisinullu tunngatillugu aalisakkamut aalajangersimasumut ilitsersuineq ____	3
3. Siunnersuineq aamma aalisarnermi aqutsinissamut tunngavigineqartut _____	5
3.1 Ilisimatuussutsikkut siunnersuisarneq	6
3.2 TAC-nik aamma pisassiissutissanik aalajangersaasarnerit	6
3.2.2 TAC-imik agguaassisarneq	8
3.3. Naleqqussaariaatsit	7
3.3.1 Pisassiissutit annertussusaannik naleqqussaaneq	7
3.3.2 Sumiiffinnik naleqqussaaneq	8
3.3.3 Teknikikkut iluarsartuussineq immamilu pinngortitami ataqatigiinnermi mianer nartumik aqutsineq	9
3.3.4 Saniatigut pisanik aqqutsineq	9
4. Nalunaaruteqarneq nakkutilliinerlu _____	10
4.1 Nalunaaruteqartarneq	11
4.2 Monitoring, Control, and Surveillance MCS)	11
4.3 Nalunaarutiginnittarnerit	12
5. Innersuussutit ilanngussallu _____	13
Ilanngussaq 1. Inatsisit atuuttut immikkut pingaaruteqartut	13
Ilanngussaq 2. TAC-ip pisallu ineriartorneri	14
Ilanngussaq 3. Sumiiffinnik killiliisarneq	15

1 TUNULIAQUTAASUT

Foto: Julius Nielsen, Pinngortitaleriffik

1.1 SIUNERTAA, PERIUSISSIAQ ATUUFFISSAALU

Aqutsinissamut pilersaarut Ikersuaq Davisip Avannaatalu Imaani (Baffinip Kangerliumanersua) imartani avataasiorluni kalaallit qaleralinniarnernannut aqutsinissamik pilersaarutip sinaakkuteqartinneqarnissaanik siunertaqarpoq. Tassa imaappoq NAFO-mi immikkoortoq 1 (Ikersuaq Davisip aamma Avannaata Imaat) Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaa tunngaviusumik killeqarfiup 3 sòmilit avataanniittoq tamarmi. Aqutsinissamut pilersaarummi sumiiffiit 3 sòmilmik killifeqarfiup iluani sinerissap qanittuaniittut, matumani ilanngullugit kangerluit, sinerissap qanittuani qaleralinnik aalisarfiusut ilaangillat.

Aqutsinissamut pilersaarummi pingaarnertut anguniagaavoq aqutsiveqarfinni Kalaallit Nunaata Kitaata Kujataani Kalaallit Nunaata Kitaata Avannaanilu isumalluutit ataatsimoortut piffissami sukkulluunniit nungusaataanngitsumik aalisarneqartarnissaat aammalu NAFO-p ilisimatuussutsikkut Siunnersuisoqatigiivisa ilisimatuussutsikkut siunnersuutigisartagaat naapertorlugit isumalluutit annerpaamik nungusaataanngitsumik iluanaarutigineqartarnissaat. Kalaallit Nunaata Kitaata imartaani pinngortitami pissuseqatigiinneq uumasooqatigiinnullu amerlasuunik pissusilinnut tunngatillugu anguniagaq pingarneq tassaavoq nerisaaqatigiit qaffasissutsit arlalippassuit kiisalu pinngortitami ataqatigiinnermik tunngaveqartut isumalluutit aqunneqarnerani pinngortitami ataqatigiinnerit kinguaassiornerisa atatiinnarnissaat.

1.2 ATUUFFIUP SIVISUSSUSAA AAMMA KUKKUNERSUISARNERMUT AALAJANGERSAKKAT

Aqutsinissamut pilersaarut una aqutugalugu aqutsinissamut pilersaarut 2017-imeersoq taarserneqarpoq, 1. januar 2021-mi illu 31. december 2025-mut atuutsinneqassalluni, taamanikkussarlu nutaamik nalilersuisoqarumaarluni. Aalisarnerup ilusaata, siunnersuisarnermi assingusuniluunniit periutsit annertuumik allanngortinnerini, taakkulu piffissap ingerlareernerani ilisimasaqarfiulersillugit kukkunersiuarnermik kinguneqarsinnaapput. Taamaasiortoqarneratigut aqutsinissamut pilersaarut aalisarnermut ingerlanneqartumut sanilliullugu qaqugukkulluunniit eqqortumik tutsuiginartumillu ingerlanneqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Aqutsinissamut pilersaarutip allanngortinneqarneri tamarmik Naalakkersuisunit akuerineqaqqaartassapput, ilanngussanullu ilaatinneqartunut allannguinerit allaffissornikkut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmit isumagineqarsinnaallutik.

1.3 INATSISEQARTITSINEQ AAMMA AQUTSINISSAMUT AKISUSSAANEQ

Aalisarnek pillugu Inatsisartut inatsisaat (Aalisarnermut inatsit) naapertorlugu Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni aalisarnermik naleqqussaasinnaatitaapput. Kalaallit Nunaata Aalisarnermik oqartussaaffigisaani aalisakkanut aalajangersimasunut ukiukaartumik TAC-mik Naalakkersuisut aalajangersaasarput TAC-ilu kalaallit inatsisaanni nunallu assigiinngitsut akornanni isumaqatigiissutini aalajangersakkat naapertorlugit pisassiissutinngorlugit agguartarlugit.

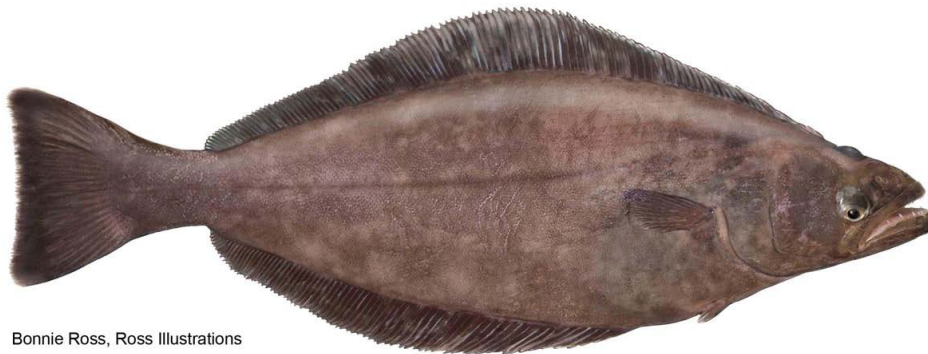
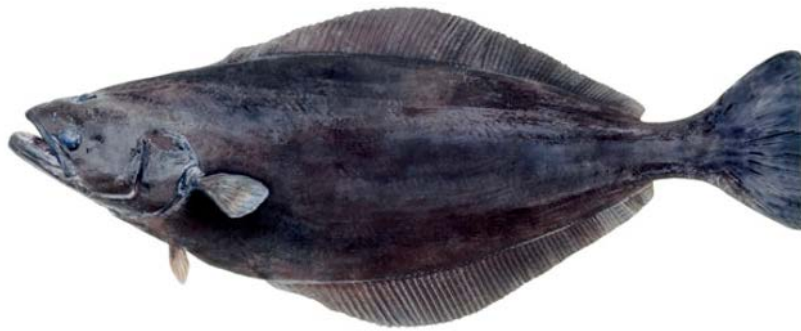
Kalaallit Nunaanni aalisarnermik aqutsineq Naalakkersuisut aamma Aalisarnermut Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisup oqartussaaffigaat. Naalakkersuisoq aalisarnermut inatsimmi atuuttumi sinaakkusiussat malillugit aalajangernissamut siunnersuutissanik piareersaasiortarpoq. Siunnersuutit taamaattut Naalakkersuisut akuttunngitsumik ataatsimiittarnerini aalajangiiffigisassanngorlugit saqqummiunneqartarput.

Aalisarnermi akuersissutinut pisassiissutinullu tunngatillugu aalajangersakkat sukumiinerusut ilaatigut Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni atuarneqarsinnaapput.

Aalisarnermut Inatsit atuuttoq naapertorlugu suliassanut aqutsinissamut tunngassuteqartunut tunngatillugu Aalisarnermut Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq Aalisarnek Pillugu Siunnersuisartoqatigiinnut tusarniaasarnissaminut pissaaffeqarpoq. Aalisarnek Pillugu Siunnersuisartoqatigiit katitigaanerat Aalisarnermut Inatsimmi erseqqinnerusumik allaaserineqarportaaq.

2

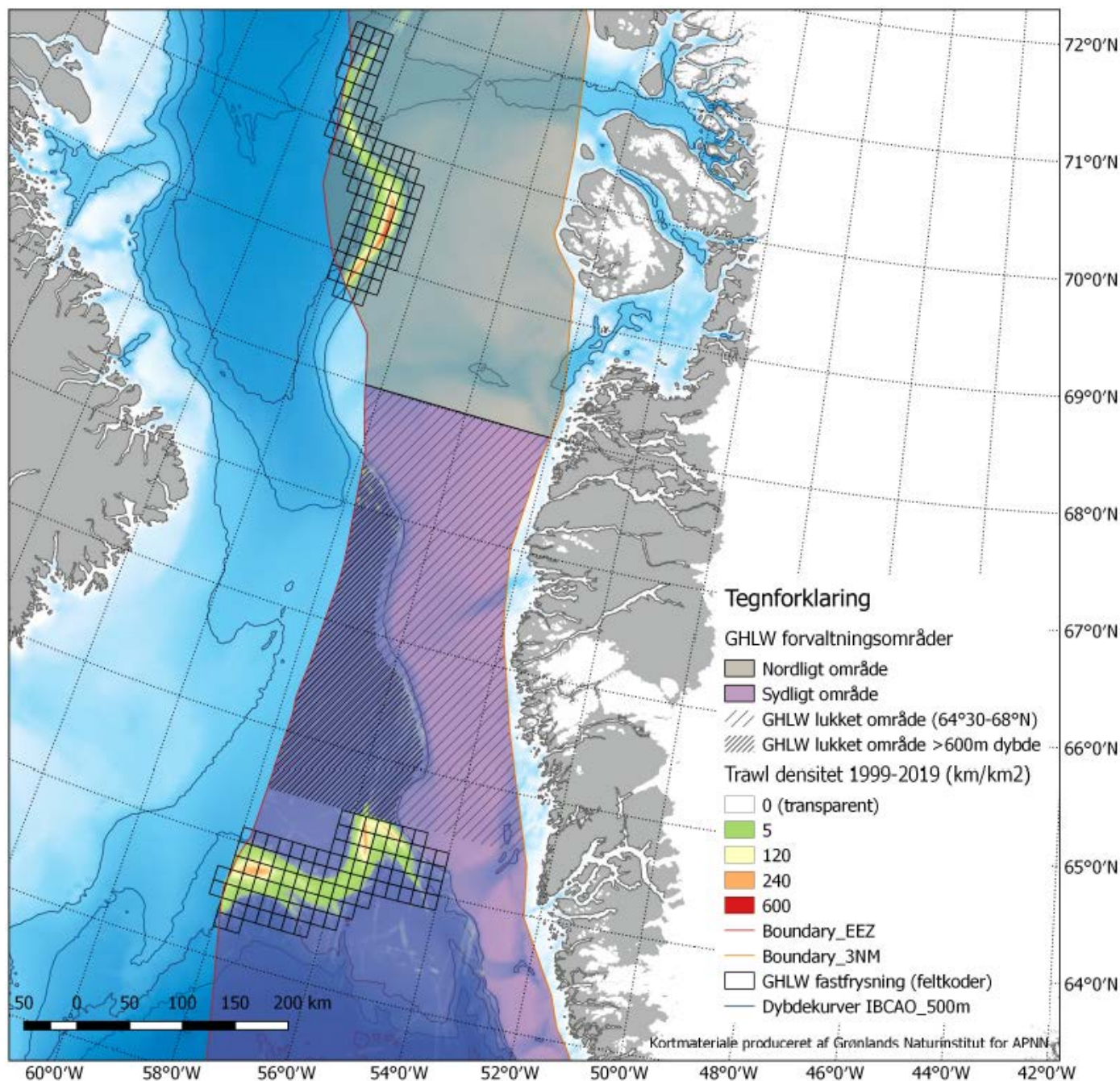
AALISARNERMUT AVATANGIISINULLU TUNNGA- TILLUGU AALISAKKAMUT AALAJANGERSIMASUMUT ILITSERSUINEQ

Bonnie Ross, Ross Illustrations

Qaleralik (*Reinhardtius hippoglossoides*) aalisagaavoq saat-tukujooq itissutsini 200 meterimit 2.000 meterimit itinerusumut qalasersuaq avannarleq kaajallallugu Kalaallit Nunaat, Island, Savalimmiut kiisalu Barentip imartaani Manerassuullu avannarpasissuani imartani uumasusoq. Qaleralik aalisagaavoq imarpinnut assigiinngitsunut nooqattaartartoq Kalaallit Nunaatalu kitaani kangerluit avataaneersunik suappassuaqarlutillu qaleraleeraqartarput angisuunngoraangamilu tamaaniiginnartarlutik naak tamaani kinguaassiorpiarneq

ajoraluarlutik. Kalaallit Nunaanni qaleralit Ikersuaq Davisimi nunavissuit immap naqqatigut naapiffianni suffisarput tamatumalu kingorna suaat qaleraleeqqallu kitaata sineriaanut avannamut Ikersuaq Davise tikillugu siammartarlutik. Ikersuarmi Davis-imi ikkannersuit Kalaallit Nunaata qaleraleeraanut pingaarutilittut alliartorfiusarput.

Asseq 1: *Aqutsiveqarfiit immap assingorlugu takussutissartaa*

Kalaallit Nunaata kitaani avataasiorluni qaleralinniarneq Ikersuaq Davisimi Avannaatalu Imaani nunavissuit immap naqqatigut naapiffiata itiseriarneri immami 600 meterit 1500 meterillu akornanni itissuseqartuni ingerlanneqartarpoq aalisarnerillu anner-tumik kilisaatersorluni ilaatigooriarlunilu ningittagarsorluni ingerlanneqartarlutik. Qaleralit tamaaniittut amerlanersaat Kalaallit aalisariutaanit aalisarneqartarput, tamatumalu saniatigut aalisariutit Savalimmiuneersut, Norgemeersut, Ruslandimeersut nun-allu arlallit EU-mut ilaasortaasut pisassat pillugit Kalaallit Nunaannik isumaqatigiissutaasut naapertorlugit tamaani aalisartarlutik. Aalisarnermi TAC-it oqaluttuarisaanikkut ineriartorsimaneri NAFO-qarfimmilu 0+1 pisarineqartarsimasut Ilanngussaq 2-mi takuneqarsinnaapput.

Foto: Royal Greenland A/S

3

SIUNNERSUINEQ AAMMA AALISARNERMI AQUTSINISSAM-UT TUNNGAVIGINEQARTUT

3.1 ILISIMATUUSSUTSIKKUT SIUNNERSUISARNEQ

NAFO'p ilisimatuussutsikkut siunnersuisoqatigiit NAFO-mi 0-imut 1-imullu avataani qalerallit pillugit 1979-imiilli siunnersuisarput. Siunnersuinermi 1994-ip tungaanut sinerissap qanittuani avataani NAFO 0-imut 1-imullu siunnersuineq ilaasarpoq. 1994-imiit sinerissap qanittuani NAFO 1A-mut, Qaanaaq ilanngunnagu, immikkut siunnersuisoqartarpoq 2020-llu aallartinnerani sinerissap qanittuani 1B-F-imut immikkut aamma siunnersuisoqartarpoq.

Siunnersuinermi peqassutsimut paasissutissat killeqartut (data-limited stocks) pillugit ICES-imit ilitsersuineq tunngavigineqartarpoq, tassani aallaaviit aalajangerneqarsinnaanngitsut misissuinermilu paasissutissat tunngavigalugit aallaaviit F-it tunngavigalugit aallaavik Blim missingerneqartarluni. Nalilersuinerne ilaatigut logbogit, aamma sumulluunniit attuumassuteqanngitsumik misissuinermi paasissutissat tunngavigalugit aalisarnermi suussutsit angissusaasalu katitigaanerannik uppernarsaateqarnissaq piimasaqaataasarpog. Uppernarsaatit taakku inuussutissarsiuteqartunit, Kalaallit Nunaanni aalisarsinnaanermut akuersissutinik nakkutiliisoqarfimmit aamma Pinngortitaleriffimmit tunniunneqarsimassapput. 1997-imit piffissakkaartumik misissuisarneq 2017-imi unitsikkallarneqarpoq, angallat misissuutaasartoq angalajunnaarmat. Tamassuma kingorna siunnersuinerne paasissutissanik nutartikkanik (2017-ip tungaanut pisinneqartarsimasut pillugit paasissutissat (pisat pillugit allattaaviit) tunngavigineqartarput).

3.2 TAC-NIK AAMMA PISASSIISSUTISSANIK AALAJANGERSAASARNERIT

Pisuussutit nungusaataanngitsumik annertunerpaamik pisarsissutigineqarnissaat pillugu nungusaataanngitsumik qaqugukkulluunniit aalisarneqarnissaat qulakkeerniarlugu TAC-mik aalajangersaanermi NAFO-mi ilisimatuussutsikkut Siunnersuisoqatigiit siunnersuutaat tunngavigineqartarpoq.

Inuiaqatigiit aningaasaqarneranni inuussutissarsiornermilu pissutsit aallaavigalugit ukiumut pissat annertuumik tassangaannartumillu nikerartarnerisa pinngitsoortinnissaat pisisissamisussaaq. Tamanna tunngavigalugu aqutsinermut pilersaarummi aalajangerneqarpoq Naalakkersuit ukiumut ataatsimut annertunerpaamik 15 %-imik allannguisoqarnissaa piimasaqaatigalugu ilisimatuussutsikkut siunnersuineq naapertorlugu TAC-mik aalajangiisassasut.

Aatsaat immikkorluinnaq pisoqarnerani, tassa ilisimatuussutsikkut siunnersuinerup paasinarsisillugu peqassuseq annertuumik qaffassasoq appassasorluunniit, TAC-mik aalajangiinermi aqutsinermi malitarsisasaq qulaaniittoq saneeqqunneqarsinnaavoq. Taamatut pisoqartillugu ajornartorsiutit ajornartorsiutaalersussatulluunniit ilimagineqartut aaqqiissutissarsiornissaq siunertaralugu Aalisarneq pillugu Siunnersuisartoqatigiit immikkullu ilisimasallit aalajangeeqaataasinnaanatik peqataatinneqartartut aggersarneqassapput.

Pissutsit immikkut ittutut Aalisarneq Pillugu Siunnersuisartoqatigiit ataatsimiigiqqusariaqarnerannut pissutaasinnaasut tassaapput:

- 1. Ilisimatuussutsikkut siunnersuisoqarnerani TAC-p 15 %-imit annertunerusumik appariarnissaanik inassuteqartoqartillugu.**
- 2. Ilisimatuussutsikkut siunnersuisoqarnerani TAC-p 20 %-i sinnerluguluunniit qaffannissaanik inassuteqartoqartillugu.**

Taamatut immikkut ittumik pisoqartillugu Aalisarneq Pillugu Siunnersuisartoqatigiit Naalakkersuisoqarfimmit inassuteqaat naapertorlugu aaqqiissutissaajunnartunik Naalakkersuisunut siunnersuuteqartassapput. Pissutsini taamaattuni immikkut pisuni TAC-imik aalajangersaanermut qulaani allaaserineqartup aqutsinermut malitarsisasaq uniorlugu iliuuseqarnissaq Naalakkersuisut toqqarsinnaavaat.

TAC-mik aalajangiineq ilisimatuussutsikkut siunnersuinerne sapinngisamik sukkanerpaamik naapertuuttunngortinneqassaaq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisup Kalaallit Nunaata Kitaata avataani qalerallinnut TAC-mik aalajangiinissaq pillugu aalajangiinissatut siunnersuummik Naalakkersuisunut saqqummiinnginnerani Aalisarneq pillugu Siunnersuisartoqatigiit tusarniaaffigineqareersimassapput aammalu Aalisarneq pillugu Siunnersuisartoqatigiit tusarniaanermut akissutaat inassuteqaateqarnermut tunngaviup ilagissallugit.

3.2.2 TAC-imik agguaassisarneq

TAC-mik tamarmiusumik aalajangiisoqareerpat, taanna Naalakkersuisunit Canadamut assigiissumik avitseqatigiissutigineqassaaq (50/50%).

Tamatuma kingorna Kalaallit Nunaanni TAC aqutsiveqarfinnut Kalaallit Nunaata Kitaata Avannaanut Kalaallit Nunaatalu Kitaata Kujataanut Naalakkersuisut agguassavaat.

Tamatuma kingorna Norgemik, Ruslandimik Savalimmiunillu kiisalu Joint Comitteep EU Kommissionimik ataatsimeeqateqarnerini illugiilluni isumaqatigiinniarnert Naalakkersuisut naammassissavaat. Ataatsimiinnerit taamaattut inernerattut avataani qalerallit aalajangersimasumik annertussuillit nunat pingajuannut pisassanngortinneqarsinnaapput. Kalaallit Nunaanni TAC-p ilaa Canadamut avitseqatigiinnerup nunallu marluk isumaqatigiinniarnert kingorna sinneruttoq Kalaallit Nunaanni aalisariutaatileqatigiiffinnut pisassanngortinneqassapput.

3.3 NALEQQUSSAARIAATSIT

3.3.1 Pisassiissutit annertussusaannik naleqqussaaneq

Aalisarnermi pisarineqarsinnaasut annertunerpaaffilerlugit aalisarsinnaatitaanermut akuersissutit piffissamut killilikkat atorlugit aqunneqassaaq. Aalisarsinnaatitaanermut akuersissutit sumiiffinnut aalajangersimasunut atuupput pisassiissutillu aqutsiveqarfiit assigiingitsut taakku marluk akornanni nuunneqarsinnaanngillat (Kalaallit Nunaata Kitaata Avanna aammalu Kalaallit Nunaata Kitaa Kujataa).

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup Kalaallit Nunaata nunat marluk akornanni peqateqarnerani isumaqatigiissutinut allattaaviit atuuttut naapertorlugit aalisarsinnaatitaanermut akuersissutit Nunat pingajuannut Nunallunniit pingajuani ingerlatsisunut tunniutissavai.

Naalakkersuisut pisassiissutissatut aalajangerneqartunik, qinnuteqaatit tamarmiusut amerlassusaannik aalisarsinnaatitaanermullu akuersissutinik tunniussinissamut tunngavittut aalajangersarneqartunik nalilersuineq naapertorlugu aalisarsinnaatitaanermut akuersissutinik qinnuteqaatinik suliarinninnerup kingorna Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup inassuteqaateqarnera tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni avataasiorluni aalisarnerni ingerlatsisunut aalisarsinnaatitaanermut akuersissutit tunniutissavaat.

Aalisariutit aalisaqataasut uumassuillit Pinngortitaleriffimmit misissorneqarnissaannut misiligitissanik tiguisarnissaanik peqquneqarsinnaapput. Misiligitissanik tiguisarnissamik piumasaqaatit Naalakkersuisoqarfimmit Pinngortitaleriffik suleqatigalugu aalajangersarneqartarput tassungalu tunngatillugu ilitersuutit erseqqinnerusut akuersissutinut ilanngussatut ilanngunneqartarlutik.

3.3.2 Sumiiffinnik naleqqussaaneq

Kalaallit Nunaata Kitaani taamaallaat aalisarnermi oqartussaaffimmi tunngaviusumik killeqarfiup 3 smilip avataani NAFO 1-imi avataasiorluni qaleralinniartoqarsinnaavoq. Qaleralinnik sumiiffimmi annertuallaamik atuinnisaq pinngitsoorniarlugu aalisarneq aqutsiveqarfimmi Kalaallit Nunaata Kitaata Avannaani (Baffinip Kangerliumanersua) aamma Kalaallit Nunaata Kitaata Kujataani (Davisstredemi) aqunneqassaaq.

Aqutsiveqarfik:	Aqutsiveqarfiup nassuiarnera:
<p>Kalaallit Nunaata Kitaata Avanna (Baffinip Kangerliumanersua)</p>	<p>Aalisarnikkut oqartussaaffik tunngaviusumik killeqarfiup 3 smilip avataani 78°10'N aamma 68°00'N akornanniittoq</p>
<p>Kalaallit Nunaata Kitaata Kujataa (Davisstredi)</p>	<p>Aalisarnikkut oqartussaaffik tunngaviusumik killeqarfiup 3 smilip avataani 44°00'W-p kitaaniittup 68°00'N aamma 59°00'N-p akornanniittup ilamernga kiisalu aalisarfittut oqartussaaffigisap 59°00'N-p kujataaniittup aamma 42°00'W-p kitaaniittup ilamernga</p>

Immap naqqani qalorsuit atorlugit aalisarnerit immap naqqa ajoqusersinnaavaat, maannakkullu Kalaallit Nunaata Kitaani immap naqqani naasunik killilimmik ilisimasaqartoqarmat immap naqqanni atortut atorlugit aalisarnerup immami pinngortitami ataqatigiinneq mianernartuusooq ajoqusersinnaavaa. Taamaammat aqutsinermit pilersaarummi uani aalajangersarneqarpoq qalorsuit atorlugit aalisarneq takussutissiaq 3 naapertorlugu sumiiffik killilersorneqassasoq. Iliuseq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup Pinngortitalerfimmik kiisalu Aalisarneq pillugu Siunnersuisartoqatigiinnik isumasioqateqareerluni pinngortitami ataqatigiinnermi ataatsimut isigalugu pissutsit pilersitsisinnaanerlu pigiinnarnissaat siunnersartalugu anguniagaqarluni aqutsinerup tapersernissaanut Kalaallit Nunaata Kitaani immap naqqani naasunik naammattumik ilisimasaqalersoqarneranik naliliinissaata tungaanut atuuppoq. Sumiiffinnik killilersuinermit nutarterinissamut piumasaqaatit ilanngussami allaqqapput.

Ningittagarsorluni aalisarneq immap naqqani naasunut immap naqqani qalorsuurtut annertutigisumik ajoqutaasutut isigineqanngilaq, taamaammat tamanna sumiiffimmik killiliinermut ilanngunneqanngilaq.

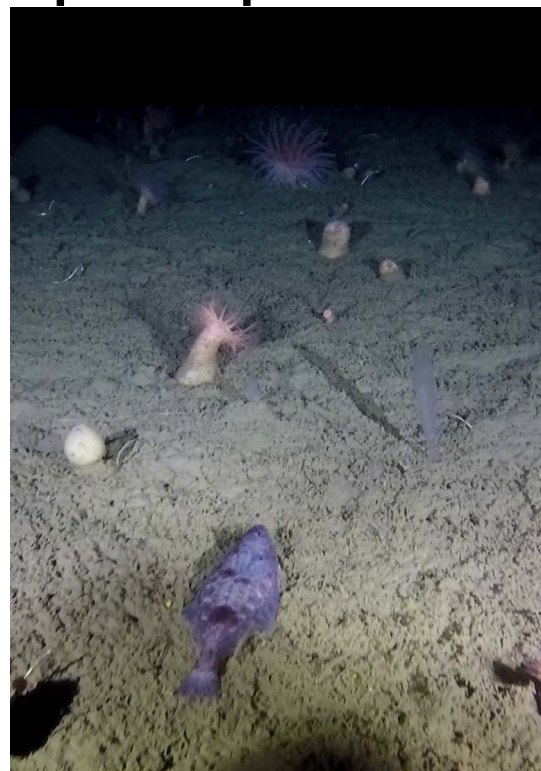
Immartat mianerisariallit toqqarneqarnissaanut aqunneqarnissaanullu erseqqissaatit piumasaqaatillu immap naqqata aqunneqarnissaanut aqutsinissamut pilersaarutissamut ilanngunneqarnissat naatsorsuutigineqarpoq.

3.3.3 Teknikkuk iluarsartuussineq immamilu pinngortitami ataqtigiinnermi mianernartumik aqutsineq

Aalisarnerup teknikkuk iluarsartuussiviginera immamilu sumiiffinnik mianernartumik aqutsineq aalisarnerup teknikkuk iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat atorlugu killilersorneqarpoq.

Nalunaaruteqarnikkut, ilisimatuut misissuinerisigut nakkutilliinermikkulluunniit koraalit, immap pupii immamiluunniit koralit ilaat (søfjer) amerlasoorujussuusut paasineqarpata Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup Pingortitaleriffik, Ilisimatusarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik aammalu Aalisarnerup pillugu Siunnersuisartoqatigiit isumasioqatigalugit immami sumiiffimmi mianernartumi atortut immap naqqanik attuisartut atorlugit aalisarfigineqarunnaartussa q pineqarnerseq nalilersussavaa.

Kalaallit Nunaata Kitaani imartaq 64°30'N aamma 68°N akornanniitqoq qalorsuarsorluni qaleralinniarfigeqqusaanngilaq piujuartitsinissaq siunertaralugu aalisarnerup teknikkuk iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat naapertorlugu.

3.3.4 Saniatigut pisanik aqutsineq

Aalisarnermi saniatigut pisat pillugit Namminersornerulutik Oqartussat nalunaarutaat aamma Aalisakkanik tunisassianik tunisisarnermik nalunaarutiginnittarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat naapertorlugit iliuuseqarfineqassapput nalunaarsorneqarlutillu.

Egalussuit ningittagarsorluni aalisarnermi saniatigut pisarineqarsinnaapput, aqutsinermilu periuseq atuuttoq naapertorlugu sapinggisamik egalussuit uumatillugit avatseqqinneqartassapput.

Nalunaaruteqarnermi nakkutilliinermiluunniit uumasogatiinnik, ilaatigut egalussuarnik, piffissami sumiiffimiluunniit saniatigut pisat amerlasuujusut paasineqarpata, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup Pingortitaleriffik aammalu Aalisarnerup pillugu Siunnersuisartoqatigiit isumasioqatigalugit uumasogatiit amerlassusissaat mianeralugu saniatigut pisat akuerineqarsinnaasumik annertussuseqarnissaat qulakkeerniarlugu immikkut iliuuseqartoqassanersoq nalilersussavaa. Iliuutsini taamaattuni sumiiffinnik piffissamilu matusinerit iliuutsilluunniit allat uumasogatiit amerlassuserisnaasaat qaangerlugit ajoquserneqannginnissaanut qulakkeernittussatut ilaapput.

© Julius Nielsen, Pinngortitaleriffik

Foto: Polar Seafood A/S

4

NALUNAAARUTEQARNEQ NAKKUTILLINERLU

4.1 NALUNAARUTEQARTARNEQ

Avataasiorluni aalisarnerni angallatinit/ angallatip naalagaannit nalunaarutigineqartussaataitaasut assigiinngitsut arlaliupput. Aalisarnermik nakkutilliineq angallatit logbogimik immersuisussaataitaanerisigut aallaaviatigut pissaaq. Angallatit anginerusut logbogimik immersuinnginnerminni ingerlatsinerminnik pisaminnillu nalunaaruteqartassapput, tassunga ilanngullugit aalisalernermik nalunaaruteqarneq, tikinnermik nalunaaruteqarneq, sapaatit akunnikkaarlugit nalunaaruteqarneq aalisanginnermillu nalunaaruteqartassapput. Tamassuma saniatigut angallatit avataasiortut elektroniskingorlugu angallatinik nakkutilliinermi taaneqartartumi VMS (Vessel Monitoring System) ilanngunneqarput.

4.2 MONITORING, CONTROL, AND SURVEILLANCE (MCS)

Aalisarnernik nakkutilliineq angallatini nakkutilliinikkut allaffissornikkullu nakkutilliinikkut Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaatitaanermut Akuersissutinik Nakkutilliivimmit (KANUAANA)-mit ingerlanneqarpoq.

Avataasiorluni aalisarnerit imatut nakkutigineqartarput:

- Nalunaarutininik, logbogimi paasissutissanik, tunisat pillugit paasissutissanik nakkutilliineq angallatinillu nakkutilliineq, tassunga ilanngullugit nalunaarsuineq pitsaassusiliinerlu
- Port State Control (PSC)
- Angallatini nakkutilliisut
- Immami misissuisarneq (Issittumi Sakkutooqarfik/ Arktisk Kommando)
- Tulaassanik nakkutilliineq

Allaffissornikkut nakkutilliineq KANUAANA-p Nuummi qullersaqarfiani ingerlanneqartarpoq. Paasissutissat nalunaaruteqartussaataaneq atorlugu KANUAANA-mit tiguneqartunik misissuinikkut pisarpoq, tassunga ilanngullugit logbogeqartussaataaneermik angallatinillu nakkutilliinermik uppernarsaaneq. Taamaalilluni annertussutsit sumiiffiillu nalunaarutini tamani imminnut naapertuunnerat qulakkeerniarlugu asser-suutigalugu logbogit VMS-imilu paasissutissat sanilliunneqartarput.

Tamassuma saniatigut KANUAANA Port State Control-imik (PSC) ingerlatsisarpoq KANUAANA-p tassani Kalaallit Nunaanni pisat nunat allat umiarsualiviinut tulaanneqartut uppernarsisarpai.

KANUAANA nakkutilliisoqarpoq, taakkulu avataasiorluni aalisarnermik angallatini nakkutilliisarput. Nakkutilliisut kalaallit nunallu allat aalisariutaannut Kalaallit Nunaanni aalisarsinnaanermut akuersissuteqartut imaluunniit kalaallit angallataat nunat tamat imartaanni aalisarsinnaataaneermut akuersissuteqartut ikiffigisinnaavaat.

Tamassuma saniatigut KANUAANA-p Arktisk Kommando aamma angallatini misissuisartuq annertuumik suleqatigaa. Arktisk Kommando avataasiorluni qaleralinniarnermi angallatinut tamanut (kalaallit nunallu allamiut angallataannut) ikisinnaatitaapput, misissuisinnaatitaapput tigusarinnissinnaatitaallutillu. Arktisk Kommando immikkut ilinniarsimasunik aalisarnermik nakkutilliisoqarpoq, taakkulu aalisarnermi atorlunik aamma usit annertussusaannik logbogimut nalunaarsorneqartunut naapertuunnerannik misissuisinnaapput. Arktisk Kommando polititit oqartussaassuseqarpoq, taannalu Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfimmik suleqateqarluni. KANUAANA-p avataasiorluni aalisarnermik najuulluni nakkutilliisarnera tassaavoq tulaassanik misissuisarneq. Aalisariut usingiarniarluni Kalaallit Nunaanni umiarsualivimmut tullappat KANUAANA-p aalisarnermik nakkutilliisui tulaassanik misissuisarput. Usingiarneq tamarmi nakkutilliisunit nakkutigineqartarpoq, taakkulu aamma aalisakkanit nioqqtissiat puuilu oqimaalutartarpaat.

Ullukkuutaartumik nalunaarutit

Pisassiissutit angallammulluunniit pisassiissutit tamakkerlugit pisarineqangajaleraangata KANUAANA-p angallat pineqartoq ullut tamaasa nalunaaruteqartarnissaanik peqqusinnaavaa. Taakku sapaatip akunneranut nalunaarutaasartut assinginik imaqaapput. Aalisarnermik sukumiinerusumik malinnaaniarluni taamaalillunilu piffissaq eqqortoq atorlugu matusiniarluni taamaaliortoqartarpoq.

Aalisarnerup unitsinnera

Pisassiissutit tamakkerlugit aalisarneqarsimaleraangata KANUAANA aalisarnermik tamanik unitsitsisinnaatitaavoq.

4.3 NALUNAARUTIGINNITTARNERIT

Aalisarnermut malittarisassanik unioqqtitsisoqartillugu KANUAANA politiinut unnerluutiginnissinnaavoq.

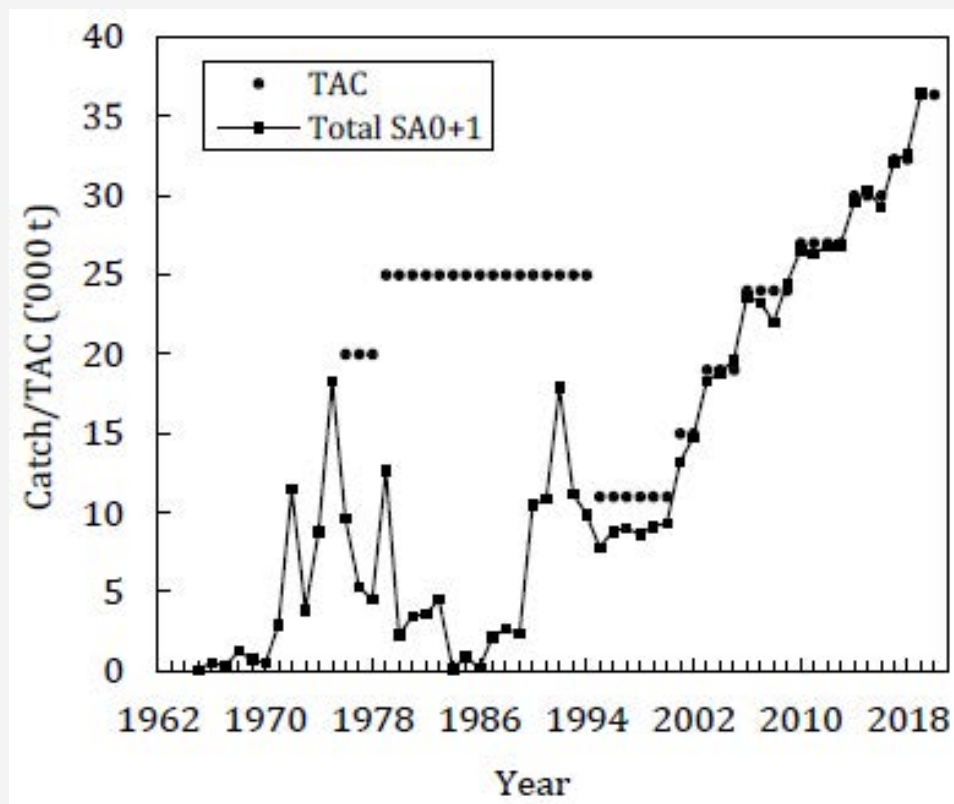

ILANNGUSSAQ 1. INATSIKIT ATUUTTUT IMMIKKUT PINGAARUTEQARTUT

- Aalisarnej pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersoq (kingusinnerusukut allannguutilik)
- Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 47, 18. december 2020-imeersoq
- Piujuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 30. marts 2017-imeersoq
- Aalisarnermi saniatigut pisat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 6. december 2011-meersoq
- Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisisarnermik nalunaarutiginnittarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 7, 4. april 2016-imeersoq
- Avataasiorluni aalisarnermik nakkutilliineq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 18, 9. december 2010-meersoq
- Qaammataasat atorlugit aalisariutinik nakkutilliineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 21, 30. maj 2001-imeersoq
- Aalisarnermik alapernaarsuisut suliassaat pisinnaatitaaffiilu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 18. marts 2004-meersoq
- Pisat ilaasa nalunaarutigineqarnerini naatsorsueriaatsit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 48, 18. december 2020-imeersoq

Inatsisit tamarmik tassunga ilanngullugit Kalaallit Nunaanni aalisarnej pillugu inatsisit tamakerlutik inatsisit.gl aqqutigalugu pissarsiarineqarsinnaapput.

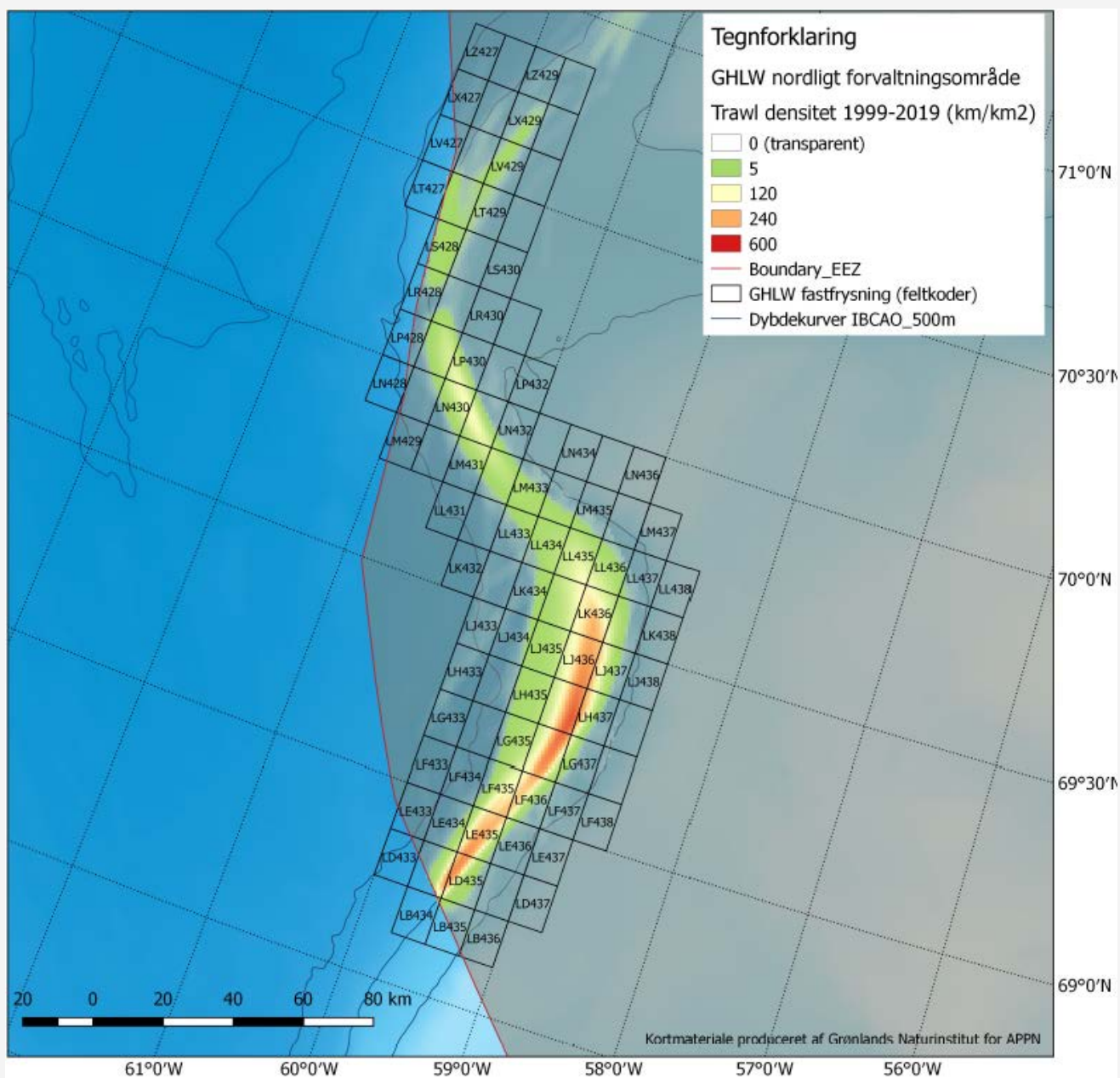
ILANNGUSSAQ 2. TAC-IP PISALLU INERIARTORNERI

TAC-it PISARINEQARTARTULLU INERIARTORNERAT 1962-2020
NAFO'P ILISIMATUUSSUTSIKKUT SIUNNERSUISARTUI, 2020

ILANNGUSSAQ 3. SUMIIFFINNIK KILLILIISARNEQ

Kalaallit Nunaata Kitaani immap naqqani qalorsuit atorlugit avataasiorluni qaleralinniarneq aqutsiveqarfinni Kalaallit Nunaata Kitaata Kujataani aamma Kalaallit Nunaata Kitaata Avannaani aalisarfigineqarajuttartuni marlunni ingerlanneqartarpoq. Sumiiffiit ukiorpassuarni annertuumik aalisarfigineqarnikuupput, imatullu mianernartutut isigin-eqaratik. Sumiiffinni qalorsuit atorlugit aalisarneq immap assingani ilisarnaasersukkani sulii akuerisaavoq.

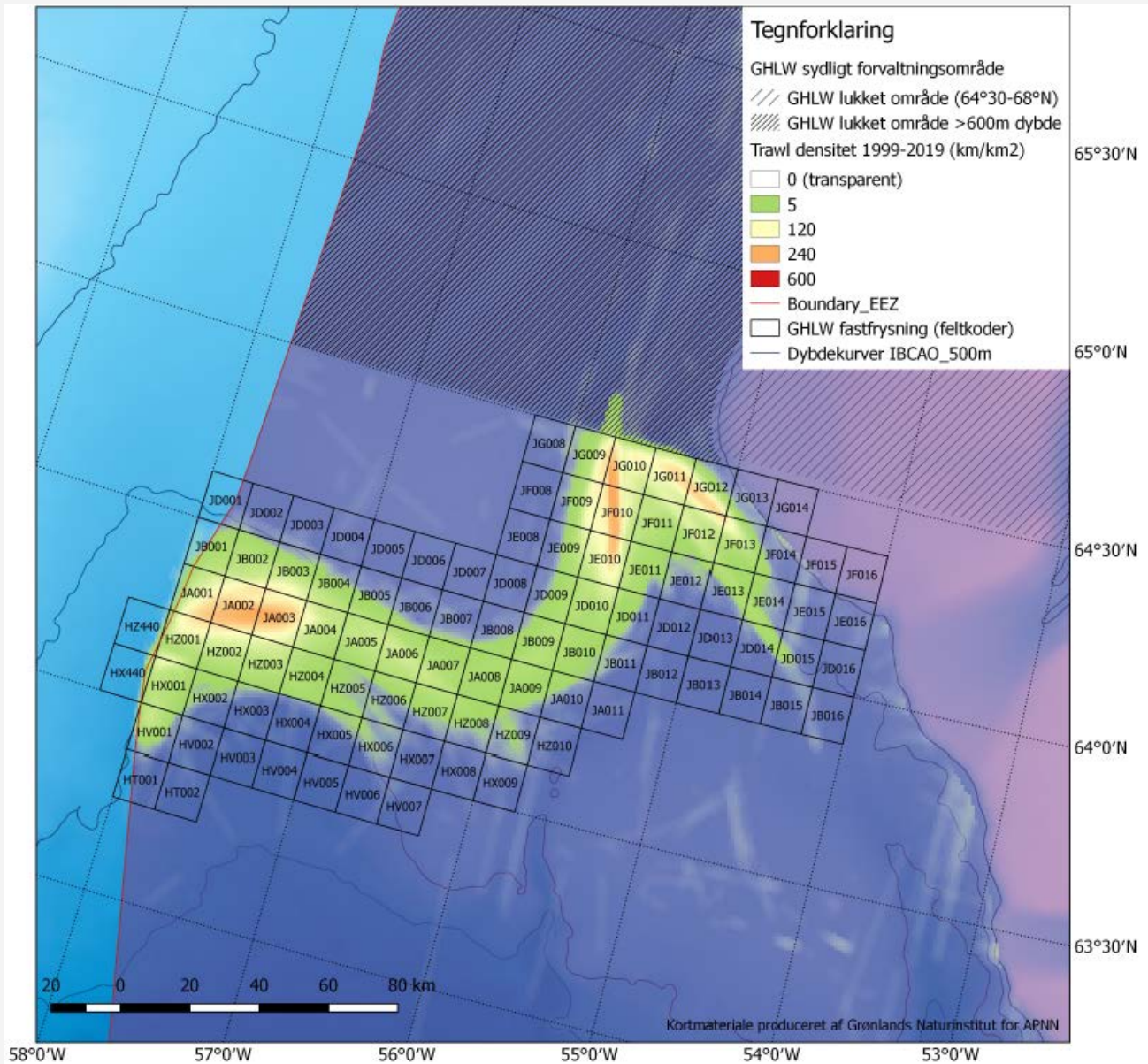

Asseq 2: Kalaallit Nunaata Kitaata Avannaa

Aalisarsinnaatitaanermut akuersissuteqartut pissutsini immikkut ittuni aalisarfigineqarajuttartut avataanni aalisarnissamut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmit akuerineqarsinnaapput.

Ilisimatusarnermut Avatangiisinillu Naalakkersuisoqarfik, soqutigisaqartut suliamut attuumassuteqartut suleqatigalugit, tassunga ilanngullugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik, immap naqqanik aqutsinermi ataatsimut isigalugu pilersaarummut sinaakkutinik maannakkut suliaqarpoq, tassunga peqatigitillugu sumiiffinnik mianer-nartunik illersuinissamut tunngaviliisoqarsinnaavoq.

Takussutissiaq 3-mi sumiiffinnik killiliineq Kalaallit Nunaanni immap naqqa pillugu annertunerusumik uppernarsaasior-toqareerpat imaluunniit immap naqqa pillugu aqutsinermut ataatsimut isigalugu pilersaarusiortoqareerpat Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmit Pinngortitaleriffik aammalu Aalisarneq pillugu Siunnersuisar-toqatigiit isumasiorlugit nutarterneqassaaq.

Asseq 3: Kalaallit Nunaata Kitaata Kujataa